

KOPLOPERS CIRCULARITEIT 2025

Auping loopt voorop in de
circulaire matrassentransitie

De Nederlandse meubelbranche kent een aantal spraakmakende bedrijven die met innovatiekracht en ambacht, durf en een wat atypische en eigenzinnige instelling, met grote overtuiging de wereld een stuk beter maken en willen achterlaten. Koninklijke CBM zet een aantal van die inspirerende koplopers in de schijnwerpers.

Auping, met ruim 135 jaar aan kennis en ervaring op slaapgebied, is wereldberoemd in eigen land. De altijd al pionierende koploper lanceerde in 2020 's werelds eerste volledig circulaire matras voor de consumentenmarkt. Een innovatief product dat is samengesteld uit slechts twee recyclebare materialen: staal en polyester. Sinds dit jaar rolt er elke minuut een circulair matras van de band. Lokaal geproduceerd in de nieuwe fabriek in Deventer.

Naast het al 137 jaar geldende uitgangspunt dat slaapcomfort dé voorwaarde is voor een goede en gezonde nachtrust, voelt Auping zich ook verantwoordelijk voor het zo min mogelijk belasten van het milieu en is het zich bewust van de schaarste aan energie, mineralen en grondstoffen. Het bedrijf streeft ernaar om in 2030 alle bedrijfsprocessen, producten en diensten duurzaam te hebben ingericht. Het beleid hiervoor steunt op drie pijlers: circulaire bedrijfsvoering, energiebesparing en -vernieuwing en mensgerichtheid. Dat betekent dat de fabriek in Deventer zich al heeft ontwikkeld tot een toonbeeld van duurzaamheid, door onder andere het opwekken van eigen energie met zonnepanelen op het dak, warmte-/koudeopslag, het gebruik van veel daglicht in combinatie met Ledverlichting en straks het niet meer op gas verwarmen van de poedercoating-ovens. Duurzaam ondernemen betekent ook investeren in mensen en nieuwe technologieën en lef tonen. Sinds een aantal jaren weten ze bij Auping dat het mogelijk is om van staal en polyester een comfortabel matras te maken dat je aan het eind van de levensduur 100% kunt recyclen en de materialen in een gesloten loop opnieuw in te zetten voor de productie van matrassen. 'Voordat we wisten of het kon, hebben we eindeloos getest. Letterlijk met eigen gefabriceerde mallen, onze handen en al onze kennis. Het heeft ons heel wat hoofdbrekens gekost,' zegt Wouter Dijkman Manager Research-Innovatie & Productontwikkeling, die zich bij Auping inzet voor de circulaire matrassentransitie. Waar voorheen schuim, jute, (gelatexeerde) polypropyleen en polyesterkatoen werden gebruikt, konden we 100 % PET gebruiken en een binder van gesmolten polyester, waardoor een matras uit slechts twee afzonderlijke, recyclebare materialen bestaat. Daarbij kan door de automatische productielijn, aanzienlijk minder bindmiddel worden gebruikt, omdat het alleen op de plekken wordt aangebracht waar het nodig is.

Wouter Dijkman en Jan-Joost Bosman van Auping

Full commitment

‘Toen we dus beseften dat het kon, vonden we ook dat het moest. Dan kun je niet nog langer op de oude manier matrassen blijven produceren,’ is de overtuiging van Jan-Joost Bosman, CEO van Auping. Ondanks de *full commitment* is hij eerlijk over de investeringen voor de noodzakelijke transitie. ‘Als ik had geweten dat er zoveel verstoringen in de wereld zouden zijn, van COVID en de oorlog in Oekraïne tot hoge grondstoffen- en overige kosteninflatie, waardoor er een aanhoudend laag consumentenvertrouwen ontstond, had ik de transitie waarschijnlijk meer gefaseerd ingevoerd.’

‘We hadden nog geen machines om onze missie te realiseren en de kostprijs was hoog,’ vervolgt Dijkman. ‘Daarom hebben we een transitieplan gemaakt: we zijn stapsgewijs begonnen met het vervangen van ons witte matrassenassortiment door circulaire matrassen. Intussen is ons assortiment helemaal om.’ Dat betekende een forse investering: in 2023 kwam naast de bestaande fabriek in Deventer, een gloednieuwe fabriek. De nieuwe fabriek werd voorzien van een innovatieve, gerobotiseerde productielijn, die samen met hun machinefabriek Geurtsen is ontwikkeld. Hierdoor kunnen er sneller en meer circulaire matrassen van de band rollen en kan elk matras na zijn gebruikscyclus volledig gerecycled worden. De polyester en de pocketvering kunnen we langdurig hergebruiken, vertelt Dijkman, lopend door de fabriek, terwijl een robot de onderkant van een matras oppakt. ‘De komende jaren breiden we ons circulaire matrassenassortiment verder uit en vervangen we de gestoffeerde matrassen. Dat wordt de nieuwe standaard.’

Voordat de circulaire matrassen van de band rolden, stonden lijmtafels, handlijmmachines, gewichten om druk aan te brengen; op een ambachtelijke, maar zeer precieze manier werden de matrassen met de hand vervaardigd. Door te investeren in de nieuwe fabriek, is het handwerk geautomatiseerd en grotendeels gerobotiseerd. Er worden circulaire matrassen voor elk lichaamstype geproduceerd. Mensen met brede schouders of smalle heupen: de robots kunnen alles door elkaar vervaardigen. ‘De productie verloopt voorspoedig, maar circulariteit wordt pas echt bereikt wanneer er geen nieuwe materialen nodig zijn,’ zegt Bosman. ‘We hebben één keer nieuw materiaal nodig om een circulair matras te maken. Daarnaast hebben we een retoursysteem; nu wordt 55 % teruggenomen, uiterlijk in 2028 moet de hele Nederlandse industrie 75% van alle verkochte matrassen jaarlijks terugnemen, zoals afgesproken in de Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). De circulaire matrassen krijgen een apart label, waardoor ze in de toekomst na gebruik terechtkomen bij onze recyclepartners die de matrassen uit elkaar halen en de materialen scheiden. Die materialen gaan terug naar de leverancier die ze recyclet tot grondstoffen. Zo worden er van zo’n 30.000 kilo polyester nieuwe garens gemaakt. In België wordt er materiaal van gemaakt waar wij nieuwe matrassen van vervaardigen. Door de gesloten kringloop kunnen we van dezelfde hoeveelheid materiaal zes tot acht keer matrassen met behoud van dezelfde kwaliteit maken. Als je ervan uitgaat dat een matras tien jaar meegaat, kunnen we tot tachtig jaar dezelfde grondstoffen benutten,’ rekt Bosman uit.

Circulaire technologie delen

Auping wil zijn circulaire technologie delen met andere matrasfabrikanten om de impact te verhogen. Dat gaat trager dan gehoopt. 'Wij zijn wereldwijd het eerste bedrijf dat circulaire matrassen maakt. Maar er zijn vooralsnog nauwelijks matrasfabrikanten in Europa echt bezig met het verduurzamen van hun assortiment. De overtuiging van de noodzaak hiervan begon bij ons bij het management dat aan de aandeelhouders heeft gevraagd om het roer 180 graden om te gooien,' zegt Bosman. 'Omdat deze manier van produceren nieuw is, de (r&d) kosten van dergelijke trajecten hoger en de risico's groot, zijn veel andere producenten, die zich nog in de oude economie begeven, terughoudend,' voegt Dijkman toe. Auping pleit op dit vlak voor actief overheidsbeleid. Bosman en Dijkman lobbyen in de European Bedding Industries Organisation (EBIA). 'Het is belangrijk dat nationale en Europese overheden beleid maken die de transitie naar duurzame bedrijfsmodellen voor bedrijven stimuleren en aantrekkelijker maken,' meent Bosman. 'Daar zetten we bij Auping ook op in, om de transitie te versnellen en een *level playing field*, een eerlijk(er) speelveld, te creëren. Bedrijven die kiezen voor de transitie, nemen immers meer risico en investeren meer, waarbij de opbrengsten nog onzeker zijn.'

De ambitie reikt verder. 'Hoe mooi zou het zijn als we ons polyester materiaal voor de circulaire matrassen van planten kunnen maken,' denkt Dijkman hardop. De eerste stappen zijn al genomen: in een consortium werkt Auping samen met Muller Textiles, ANTEX, Monosuisse en Avantium (voorloper op het gebied van hernieuwbare en circulaire polymeren), aan de ontwikkeling van PEF, een plantaardig, volledig circulair polymeer. 'Het is vooralsnog kostbaar,' weet Dijkman. 'Polyester kost één euro per kilo, PEF 1000 euro, maar het wordt op termijn competitief,' is zijn overtuiging. Ook werkt Auping met Hogeschool Saxion, Spinning Jenny, Textile4Ever en CuRe Technology aan de transitie naar een circulaire slaapkamer: voor ontwerp, materiaalkeuze en productieprocessen van bedden, boxsprings, textiel, en andere slaapkamerproducten, focussen ze op duurzaamheid, demontage en herbruikbaarheid.

Lange levensduur, comfort en kwaliteit

Zo blijft het pionierende familiebedrijf zich ontwikkelen richting een circulaire economie. Dat zit tot in de haarvaten van het bedrijf verankerd. In 1888 kreeg smid Johannes Auping – de grondlegger van de onderneming – de opdracht om een ziekenhuisbed te ontwerpen voor het Amsterdamse Burgerziekenhuis. Toen al overtuigd dat slaapcomfort dé voorwaarde is voor een herstellende nachtrust, ontwierp hij ziekenhuisledikant No. 17, een hygiënisch (ventilerend) en praktisch bed met - ook voor het eerst - een spiraalbodem. Hoewel milieubewustzijn nog geen rol speelde, stonden materialen die lang meegaan, zoals hout en staal, kwaliteit en comfort, voorop. In de decennia daarna, speelde het vooruitstrevende bedrijf in op wat er speelde in de markt: in de jaren twintig ontwierp Auping een opklapbed voor kleinbehuise Nederlanders en in de jaren dertig een Bauhaus-meubelcollectie met stoelen, tafels en fauteuils. Vanaf de jaren veertig specialiseerde het zich in innovatieve bedden en matrassen met een keuze uit verschillende afmetingen en kleuren en in de jaren vijftig ontwierp Wim Rietveld, de zoon van architect Gerrit Rietveld, slaapkamermeubels van hout en staal - nog altijd Aupings signatuur.

Toen Jan-Joost Bosman in 2018 het roer in handen kreeg, heeft hij in overleg met aandeelhouders vastgelegd in een eigendoms-visiedocument wat voor het bedrijf de komende jaren belangrijk is. Niet alleen wat betreft de strategie, maar ook wat de familie met het bedrijf op de langere termijn wil bereiken en wat het rentmeesterschap voor de toekomstige generaties is. 'Daarin willen we de eerste en de beste zijn. Hiermee varen we met z'n allen op koers naar 2030.' Naast het aanbieden van opleidingen en cursussen, zoals andere bedrijven ook doen, onderscheidt Auping zich door zijn werknemers de ruimte en vrijheid te geven om te ondernemen volgens Secure Based Leadership. Bosman kwam in aanraking met deze leiderschapsmethodologie tijdens een managementcursus in Zwitserland in 2020. 'Het uitgangspunt is dat als je goed voor je mensen zorgt en ze zich veilig voelen, je hen stimuleert om meer te durven. Het werkt goed bij transities en helpt zowel mij als Auping verder,' zegt hij.

CO₂-neutraal en B Corp

Auping is goed op weg. De CTI-score is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2023; dit betekent dat er meer duurzame en beter recyclebare grondstoffen worden gebruikt. Ook dalen de emissies: het doel is om dit jaar minstens 50% van het energieverbruik zelf op te wekken, in 2030 wil het CO₂-neutraal zijn en CO₂-uitstoot in de keten met 50% reduceren ten opzichte van 2022. Ook is Auping sinds 2020 gecertificeerd B Corp. Om de status te behouden, doorloopt het bedrijf iedere drie jaar een uitgebreid B Impact Assessment. In 2023 werd de score op basis van de resultaten van 2022 door B Lab gevalideerd met 86 punten. Auping scoort met name goed op het thema *milieu* en haalde daarnaast op onderdelen als *health and safety*, *local sourcing*, *quality assurance*, en *company transparency* de hoogste score. 'Voor ons is het een strategische roadmap voor maatschappelijk verantwoord ondernemen,' zegt de directeur.

'We willen de wereld - de mens en de planeet - uitrusten,' zegt Bosman mooi. 'Ik wil het bedrijf uiteindelijk in alle opzichten sterker overdragen dan ik het aantrof en streef ernaar dat onze bedden en matrassen in 2030 circulair geproduceerd worden.'

Oproep aan CBM en alle 10.000 grote en kleine interieurbouwers in Nederland: neem koploper Auping (Vepa/Zwartwoud/Lande Family) als voorbeeld van hoe het anders kan en moet. Dat doet het bedrijf vanuit een bevlogen ambitie, maar ook vanwege puur economisch lijfsbehoud wanneer materialen en goederen binnenkort niet meer vanzelfsprekend zijn. De mijnen worden leeg gedolven, grondstoffen raken op en worden onbetaalbaar. De beschikbaarheid is bovendien onvoorspelbaar door handelsbarrières, oorlogen en conflicten, bosbranden, verstoorde zeevaart en allerlei andere logistieke problemen.

Aanleiding voor deze serie artikelen met Vepa, Zwartwoud, Lande Family en Auping, is het verschijnen van de Snelstartgids Circulaire Meubels van Interieurontwerper, auteur en onderzoeker Rick Porcelijn. Hierin beschrijft hij de drie fundamentele ontwerpprincipes voor duurzaam en circulair ontwerpen: het gebruik van *goede materialen*, dus met een lage verborgen impact, het verlengen van de levensduur van materialen en het maximaliseren van herbruikbaarheid (schoon en mono) als grondstof. Deze drie principes zijn met elkaar verweven en versterken elkaar, waardoor ze niet alleen bijdragen aan het verminderen van CO₂-uitstoot en vervuiling, maar ook essentieel zijn voor het verminderen van onze afhankelijkheid van schaarse grondstoffen en het bevorderen van economische efficiëntie.